

Napoleonsweg 116 te Neer

rapport 2885

Napoleonsweg 116 te Neer (gemeente Leudal)

Een Bureauonderzoek

J.A.G. van Rooij

Colofon

ADC Rapport 2885

Napoleonsweg 116 te Neer (gemeente Leudal)
Een Bureauonderzoek

Auteur: J.A.G. van Rooij

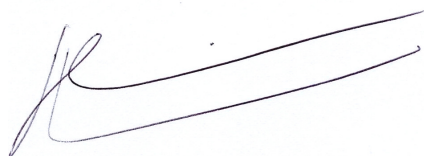
In opdracht van: M & A Milieuadviesbureau

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 28 september 2011
Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: definitief, 26-09-2011

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
J. Huizer

ISBN 978-94-6064-877-9

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033-299 81 81
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het plangebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
2 Doelstelling en vraagstelling	7
3 Methodiek bureauonderzoek	7
4 Resultaten bureauonderzoek	8
4.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik	8
4.2 Beschrijving huidig gebruik	8
4.3 Beschrijving van de historische situatie, ondergrondse bouwhistorische waarden en mogelijke verstoringen	8
4.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden	9
4.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)	12
5 Conclusies	12
6 Aanbeveling	13
Literatuur	14
Geraadpleegd kaartmateriaal	14
Geraadpleegde websites	14
Lijst van afbeeldingen en tabellen	14

Administratieve gegevens van het plangebied

Provincie:	Limburg
Gemeente:	Leudal
Plaats:	Neer
Toponiem:	Napoleonsweg 116
Kadastrale gegevens:	Kadastrale gemeente Neer, Sectie L, Perceel 597
Kaartblad:	58B
Oppervlakte plangebied	Ca. 1100 m ²
Coördinaten:	196.299 / 385.124; 196.327 / 385.083; 196.327 / 385.083; 196.280 / 385.112.
Bevoegde overheid:	Gemeente Leudal
Deskundige namens de bevoegde overheid:	Dhr. P. van Doorn
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	48471
ADC-projectcode:	4131005
Periode van uitvoering:	September 2011
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identifier.nl/?identifier=urn:nbn:nl:ui:13-ioqn-x5

Samenvatting

In opdracht van M & A Milieuadviesbureau heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Napoleonsweg 116 in Neer (gemeente Leudal). In het plangebied zal de huidige bebouwing worden gesloopt en vervolgens nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een aanvraag van een bouwvergunning en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Op basis van het bureauonderzoek werd in de diepere ondergrond van het plangebied het dalvlakteterras van Rijkevoort (27.000 – 13.000 jaar geleden) verwacht. In de top van deze terrasafzettingen kunnen archeologische resten voorkomen uit het Laat-Paleolithicum. Het vondstniveau wordt verwacht in de eerste ca. 30 cm beneden in het terras. De verwachte archeologische resten bestaan hoofdzakelijk uit houtskool- of vuursteenstrooiingen. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd.

De terrasafzettingen van Rijkevoort dalvlakteterras worden naar verwachting afgedekt door dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). In het dekzand heeft zich waarschijnlijk een hoge bruine enkeerdgrond ontwikkeld. Aan de basis van het plaggendeek worden archeologische resten verwacht uit perioden vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd, afhankelijk van de ouderdom van het esdek. Het vondstniveau wordt verwacht onderin het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool.

Aan en direct onder het maaiveld worden archeologische resten verwacht uit de perioden vanaf de Late-Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd. De vondstenlaag van deze resten bevindt zich niet dieper dan ca. 30 cm beneden het maaiveld.

Door de bouw van de huidige bebouwing zal de bodem verstoord zijn geraakt. Bij de bouw van het huidige pand zullen eventuele aanwezige archeologische resten verloren gegaan. De toekomstige bebouwing zal voor het overgrote deel op de fundamenteën van de huidige bebouwing geplaatst worden. Hierbij zal naar verwachting weinig tot geen additionele bodemverstoring plaatsvinden.

De nieuw te bouwen bebouwing zal waarschijnlijk niet resulteren in additionele bodemverstoringen. Derhalve adviseert ADC ArcheoProjecten om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen sloop en nieuwbouw. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet. Ook wordt aanbevolen om bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden de lokale amateurarcheologen of historische verenigingen uit te nodigen.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwe tijd	1500 - heden	
Middeleeuwen:	450 – 1500 na Chr.	
Late Middeleeuwen		1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen		450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. – 450 na Chr.	
Laat-Romeinse tijd		270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd		70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd		12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 – 12 voor Chr.	
Late IJzertijd		250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd		500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd		800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000 - 800 voor Chr.	
Late Bronstijd		1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd		1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd		2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 – 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum		2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum		4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum		5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 – 4900 voor Chr.	
Laat-Mesolithicum		6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum		7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum		8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.	
Laat-Paleolithicum		35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum		300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum		tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

In opdracht van M & A Milieuadviesbureau heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Napoleonsweg 116 in Neer (gemeente Leudal). In het plangebied zal de huidige bebouwing worden gesloopt en vervolgens nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een aanvraag van een bouwvergunning en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 20 en 21 september 2011 door: J.A.G. van Rooij (prospector) en J. Huizer (senior prospector).

2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en/of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

3 Methodiek bureauonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 4.1 tot en met 4.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

4 Resultaten bureauonderzoek

4.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied ligt aan de Napoleonsweg 116 in Neer (gemeente Leudal) en heeft een oppervlakte van ca. 1200 m². De exacte locatie is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 400 m rondom het plangebied.

In het plangebied is de sloop van de huidige bebouwing en vervolgens nieuwbouw gepland. De toekomstige bebouwing zal voor het overgrote deel op de huidige bebouwing geplaatst worden; de additionele bodemverstoring zal maximaal 50 m² bedragen (afb. 3).

In het plangebied is door M&A adviesbureau BV een milieuhygiënisch verkennend bodemonderzoek uitgevoerd.¹ Hieruit bleek dat het grondwater in het gebied een lichte verontreiniging met Trichlooretheen had. De concentratie was echte lager dan de tussenwaarde. Geconcludeerd werd dat in verband met de bestemmingsplanprocedure en nieuwbouw van een ALDI-markt er geen belemmeringen gelden uit oogpunt van de chemische gesteldheid.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond mogelijk worden aangetast.

4.2 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied is momenteel geheel bebouwd.

4.3 Beschrijving van de historische situatie, ondergrondse bouwhistorische waarden en mogelijke verstoringen

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Historische situatie
Tranchotkaarten uit 1803 - 1820 ²	Het gebied ligt ten westen tot zuidwesten van de historische kern van Neer, bevindt zich in onbebouwd gebied en is gesitueerd op een hellingsvlak.
Kadastrale minuut uit 1811-1832 ³	Het plangebied is in gebruik als bouwland en bevindt zich direct ten westen van de 'Moole-weg'
Bonnekaart uit 1894 – 1927 ⁴	Het gebied bevindt zich ten noorden van de grotere doorgaande weg richting Neer en ten westen van de Molenweg en bevindt zich tegen de flank van een natuurlijk reliëf. Het plangebied is in gebruik als bouwland.
Bonnekaart uit 1938 ⁵	Direct ten zuiden van het plangebied, langs de Napoleonsweg, bevindt zich bebouwing.
Topografische kaart uit 1955 - 1967 ⁶	Idem aan situatie 1938

¹ Aerle 2011.

² Tranchot, *et al.* 1803-1820.

³ Kadaster 1811-1832.

⁴ Bureau Militaire Verkenningen 1894 - 1927.

⁵ Bureau Militaire Verkenningen 1938.

⁶ Kadaster 1955-1967.

Bron	Historische situatie
Topografische kaart uit 1979 ⁷	Direct ten westen van het plangebied bevindt zich bebouwing. het plangebied zelf blijft onbebouwd
Topografische kaart uit 1988 ⁸	Gehele plangebied bebouwd (zeer waarschijnlijk betreft dit de bebouwing die in de toekomst gesloopt gaat worden).
KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) ⁹	Geen additionele informatie
Cultuurhistorische waardenkaart provincie Limburg ¹⁰	Bouwland / veld
Google Maps 2011	Bebouwing direct ten westen van het plangebied niet meer aanwezig.

Het plangebied bevindt zich ten zuidwesten van de dorpskern van Neer. Dit dorp wordt voor het eerst in historische bronnen uit het begin van de 13^e eeuw als *Nere* en ontleent haar naam aan de gelijknamige rivier die in de omgeving stroomt.¹¹

Volgens de eerste gedetailleerde kaart van het plangebied (kadastrale minuut uit 1811-1832) is het plangebied onbebouwd en in gebruik als bouwland. Direct ten westen van het gebied bevindt zich de 'Moole-weg'. Vanaf het eind van de 19^e eeuw is ten zuiden van het gebied een grotere doorgaande weg aanwezig en is het gelegen tegen een natuurlijk reliëf (waarschijnlijk betreft dit het Maasterras; afb. 4). Deze situatie blijft nagenoeg gelijk tot 1988. Rond deze tijd is het gehele plangebied bebouwd. Volgens de voorgenomen plannen zal deze bebouwing worden gesloopt.

4.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologie ¹²	Formatie van Beegden; rivierzand en -grind (Be3) met een dek van de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden (dekzand).
Geomorfologie ¹³	Dalvlakteterras (5EG)
Bodemkunde ¹⁴	Hoge bruine enkeerdgronden met lemig fijn zand (bEZ23)
Terassen ¹⁵	Rijkevoort terras (Laat-Pleniglaciaal. 27.000 – 13.000 jaar geleden)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ¹⁶	Het maaiveld bevindt zich gemiddeld op 26 m +NAP
Boringen TNO ¹⁷	Volgens uitgevoerde boringen in de omgeving van het plangebied is vanaf het maaiveld tot een gemiddelde diepte van ca. 2 m dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden) aanwezig. Hieronder zijn lemige terrasafzettingen (Rijkevoort terras) aangeboord.

In het plangebied is de Formatie van Beegden aanwezig. De afzettingen van de Maas worden gerekend tot deze formatie. De afzettingen bestaan uit matig grof tot uiterst grof grindhoudend zand en matig grof tot grof grind. Lokaal komen zandige tot zwak siltige leemlagen voor. De kleur is overwegend grijs.¹⁸ Het plangebied bevindt zich in het Rijkevoort dalvlakteterras (27.000 – 13.000 jaar geleden; zie kadertekst).

⁷ Kadaster 1979.

⁸ Kadaster 1988.

⁹ <http://www.kich.nl>

¹⁰ <http://flexiweb.limburg.nl/chw/login.asp?Flexihost=chw&referrer=autologon>

¹¹ Berkel & Samplonius 2007.

¹² Mulder, *et al.* 2003.

¹³ Alterra 2003.

¹⁴ Divers 1972.

¹⁵ Huisink 1997.

¹⁶ <http://www.ahn.nl/viewer>

¹⁷ B58B0775 en B58B0756

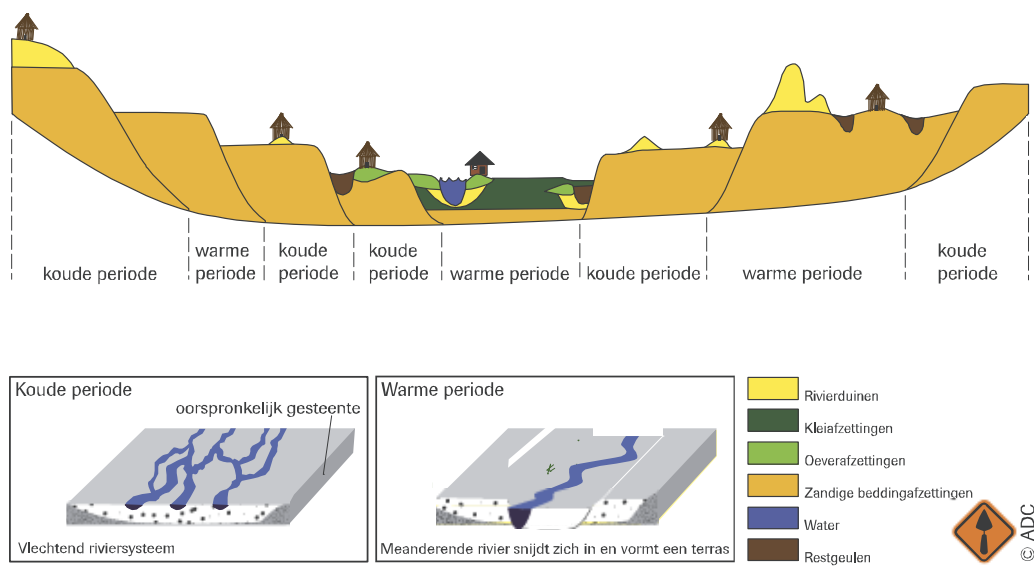
¹⁸ De Mulder *et al.* 2003

Bewoning op de Maasterrassen

Langs de Maas in Midden-Limburg zijn gedurende de laatste ijstijd en de daaropvolgende warmere periode (vanaf ca. 10.000 jaar geleden) meerdere rivierterrassen ontstaan. Tijdens koude perioden heeft de Maas een vlechtend karakter gehad met een brede riviervlakte en een opeenhoping van sedimenten. Gedurende de overgang van een koude naar een warme periode sneed de rivier zich in het rivierterras in. Daarna begon de Maas te meanderen, waarbij de rivier zich concentreerde in één geul en er verschillende sedimenten in de bedding, op de oever en in de naastgelegen komgronden werden afgezet. De oudste terrassen liggen hoog, de jongere lager.

Vanaf hun ontstaan zijn de Maasterrassen aantrekkelijk geweest voor de mens. In eerste instantie voor tijdelijke kampementen van jagers en verzamelaars en later voor permanente agrarische nederzettingen. Mensen vestigden zich op de hoogste delen van het terras, met name op oeverwallen en rivierduintjes. Deze gebieden overstromden in het begin nog regelmatig, dus permanent gebruik van deze oeverwallen kon pas wanneer zo'n terras alleen nog bij extreem hoogwater onderliep. Zulke sporadische overstromingen hebben nooit een belemmering gevormd voor permanente bewoning van dit gebied.

De Maasterrassen zijn archeologisch zeer interessant. Het zijn typisch gebieden waar oude bewoningsresten kunnen worden aangetroffen. Tot nu toe zijn de terrassen echter weinig onderzocht omdat zo dicht langs de Maas betrekkelijk weinig bebouwing plaatsvindt en er dus weinig aanleiding is geweest voor opgraving. Recentelijk onderzoek heeft aangetoond dat er hier inderdaad veel aanwijzingen zijn voor bewoning in het verleden.

Op de terrasafzettingen is naar verwachting pakket dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden) aanwezig. Dit dekzand is als volgt ontstaan: Tijdens het Weichselien breidde het landijs zich sterk uit, maar bereikte Nederland niet meer. Door de uitbreiding van de ijskappen daalde de zeespiegel weer tot ongeveer 110 m beneden de huidige zeespiegelstand. De lage zeespiegelstand zorgde dat het klimaat in Nederland een uitgesproken continentaal karakter kreeg. Dit werd gekenmerkt door koude en droge omstandigheden en een open vegetatie met struiken en kruiden, de zogenaamde toendravegetaties. De open vegetatie zorgde er voor dat op grote schaal zandverstuivingen konden plaatsvinden als gevolg van de overheersende westelijke wind die vrij spel kreeg door de kale en droge omstandigheden. De afzettingen die hierbij gevormd worden ook wel dekzanden genoemd.

Volgens de bodemkaart bevinden zich in het noordelijke deel hoge bruine enkeerdgronden.¹⁹ Dit soort gronden zijn van oudsher geliefde vestigingsplaatsen. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat de middeleeuwse landbouwers die hier akkers aanlegden, meestal dezelfde vestigingskeuze maakten als de generaties boeren voor hen. De middeleeuwse bouwlanden liggen op de overgang van een hoog naar een laag gebied. Door ophoging met potstalmest en heideplaggen zijn (dikke) enkeerdgronden (plaggendek) ontstaan met soms een tot één meter dikke donkere humeuze bovenlaag. Als gevolg van deze ophoging zijn eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen goed geconserveerd.

¹⁹ Divers 1972.

De Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) heeft in geheel Nederland boringen verricht. Bij boringen in de buurt van het plangebied werd duidelijk dat vanaf het maaiveld tot een gemiddelde diepte van 200 cm –mv zwak siltig zand aangeboord werd. Zeer waarschijnlijk betreft dit dekzand (Laagpakket van Wierden, binnen de Formatie van Bostel). Hieronder zijn met name lemige en grindige afzettingen aanwezig, die behoren tot Formatie van Beegden.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)	hoge indicatieve archeologische waarde
Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Leudal ²⁰	Hoge archeologische verwachting voor droge landschappen (WA-5). Onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 1000 m ² en dieper dan 40 cm –mv.
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	Twee archeologische terreinen van hoge archeologische waarde in de vorm van de dorpskern van Neer en van Dries. ²¹
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	Mogelijke greppels uit de Nieuwe tijd ²²
vondstmeldingen ARCHISII	Geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII ²³	Twee onderzoeken ten behoeve van de herinrichting van de Tungelroyse Beek.

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarde (IKAW) heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting. Ook volgens de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Leudal geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor droge landschappen. Onderzoek is noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 1000 m² en dieper dan 40 cm –mv.

De ligging van de aanwezige archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied is weergegeven in afb. 5.

In het onderzoeksgebied zijn twee terreinen van hoge archeologische waarde aanwezig. Het betreffen de dorpskernen van Neer (210 m ten oosten van het plangebied) en van Dries (280 m ten westen van het plangebied).²⁴ De begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 19^e en 20^e eeuwse kaarten. Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden.

Ca. 380 m ten zuidoosten van het plangebied heeft een onderzoek plaatsgevonden ten behoeve van een archeologische verwachtingskaart van de herinrichting van de Tungelroyse Beek. Doel van dit onderzoek was in een vroeg stadium de verwachte archeologische waarden in de deelgebieden vast te stellen. In het onderzoek zijn restanten van vier watermolens in het deelgebied aangetoond. Voor deze zones, aan de Tungelroyse Beek, geldt een hoge trefkans voor één of meer watermolens. Het advies was om een Archeologische Begeleiding uit te laten voeren. Dit onderzoek is al uitgevoerd, maar de resultaten hiervan zijn niet in ARCHISII vermeld.

Ongeveer 370 m ten noordoosten van het plangebied is een waarneming in de vorm van mogelijke greppels uit de Nieuwe tijd bekend. Over de betrouwbaarheid van deze waarneming is niets bekend.

²⁰ Verhoeven, *et al.* 2010.; Kaartbijlage 2A.

²¹ AMK-terreinen 16.694 en 16.696.

²² Waarneming 411.632.

²³ Onderzoeksmeldingen 20.819 en 40.942

²⁴ Resp. AMK-terreinen 16.694 en 16.696.

4.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)

In de diepere ondergrond van het plangebied bevindt zich het dalvlakteterras van de Rijkevoortse (27.000 – 13.000 jaar geleden). In de top van deze terrasafzettingen kunnen archeologische resten voorkomen uit het Laat-Paleolithicum. Het vondstniveau wordt verwacht in de eerste ca. 30 cm beneden in het terras. De verwachte archeologische resten bestaan hoofdzakelijk uit houtskool- of vuursteenstrooiingen. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd.²⁵

De terrasafzettingen van het Rijkevoortse dalvlakteterras worden naar verwachting afgedekt door dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden). In het dekzand heeft zich waarschijnlijk een hoge bruine enkeerdgrond ontwikkeld. In dit niveau worden archeologische resten verwacht uit perioden vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd, afhankelijk van de ouderdom van het esdek. Het vondstniveau wordt verwacht onderin het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool.²⁶ Archeologische sporen zullen zich naar verwachting bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd.

Aan en direct onder het maaiveld worden archeologische resten verwacht uit de perioden vanaf de Late-Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd. De vondstenlaag van deze resten bevindt zich niet dieper dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zijn door de boven het hoogste grondwaterpeil (1 m – mv) heersende relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht geconserveerd. Andere type indicatoren (aardewerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd.

Door de bouw van de huidige bebouwing zal de bodem verstoord zijn geraakt. Zeer waarschijnlijk zijn bij de bouw eventuele aanwezige archeologische resten verloren gegaan. De toekomstige bebouwing zal voor het overgrote deel op de fundamenteën van de huidige bebouwing geplaatst worden. Hierbij zal naar verwachting weinig tot geen extra bodemverstoring plaatsvinden.

5 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardstelling hiervan?

In het plangebied kunnen in de onderliggende terrasafzettingen archeologische resten voorkomen uit het Laat-Paleolithicum. Op de bovenliggende enkeerdgronden worden archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd verwacht.

Door de bouw van de huidige bebouwing zullen de beschreven potentiële archeologische niveaus verstoord zijn geraakt. De kans op de aanwezigheid van intacte archeologische resten in het plangebied wordt derhalve zeer klein geacht. Naar verwachting zal de nieuw te bouwen bebouwing niet resulteren in additionele bodemverstoringen.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
Naar verwachting zijn de potentiële archeologische lagen al verstoord door de bouw van de huidige bebouwing. Naar verwachting zal de nieuwe bebouwing niet resulteren in aantasting van intacte archeologische resten ter plaatse.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

²⁵ Kars & Smit 2003.

²⁶ Groenewoudt 1994.

Niet van toepassing, aangezien de kans klein wordt geacht dat in het plangebied nog intacte archeologische resten aanwezig zijn. Ook zullen naar verwachting door de bodemingreep geen archeologische waarden verstoord worden.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Naar verwachting is de bodem in het plangebied in het verleden verstoord geraakt door de bouw van de huidige bebouwing. Eventuele aanwezige archeologische resten zullen hierdoor niet meer intact aanwezig zijn. De nieuw te bouwen bebouwing zal waarschijnlijk niet resulteren in additionele bodemverstoringen. Derhalve adviseert ADC ArcheoProjecten om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen sloop en nieuwbouw.

6 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet. Ook wordt aanbevolen om bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden de lokale amateurarcheologen of historische verenigingen uit te nodigen.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

|

Literatuur

- Aerle, W.A., van**, 2011: *Verkennd Bodemonderzoek Conform NEN 5740, Napoleonsweg 116, Neer*. -NNA116-vo-v1).
- Alterra**, 2003: *Digitale Geomorfologische Kaart van Nederland*.
- Berkel, G. van & K. Samplonius**, 2007: *Nederlandse plaatsnamen, herkomst en historie*. Utrecht.
- Divers**, 1972: *Blad 58 West Roermond*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Groenewoudt, B.J.**, 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 17).
- Huisink, M.**, 1997: Late Glacial sedimentological and morphological changes in a lowland river in response to climatic change; the Maas, southern Netherlands. *Journal of Quaternary Science* 12, 209-223.
- Kadaster**, 1811-1832: *Oorspronkelijke aanwijzende tafel de grondeigenaren en der ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen, Limburg, Neer, sectie F, perceelnummer 01*.
- Kadaster**, 1955-1967: Topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000, Neer, kaartblad 58B.,
- Kadaster**, 1979: Topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000, Neer, kaartblad 58B.,
- Kadaster**, 1988: Topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000, Neer, kaartblad 58B.,
- Kars, H. & A. Smit** (red.), 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies 1).
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & Th.E. Wong** (red.), 2003: *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten (Geologie van Nederland deel 7).
- Tranchot, J.J., F.C.F. Freiherr von Müffling & H. Müller-Miny**, 1803-1820: *Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820: de Tranchotkaart van het gebied tussen Maas en Rijn, Nederlands gedeelte*. Publikationen der Gesellschaft für Rheinische Geschichtskunde, Maastricht.
- Verhoeven, M., G.R. Ellenkamp & D.M.G. Keijers**, 2010: *Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Leudal; Deelrapport IIL Landschap en archeologie*. 1952).

Geraadpleegd kaartmateriaal

Bureau Militaire Verkenningen, (1984 - 1937): *Buggenum, blad 739, 1:25.000*.

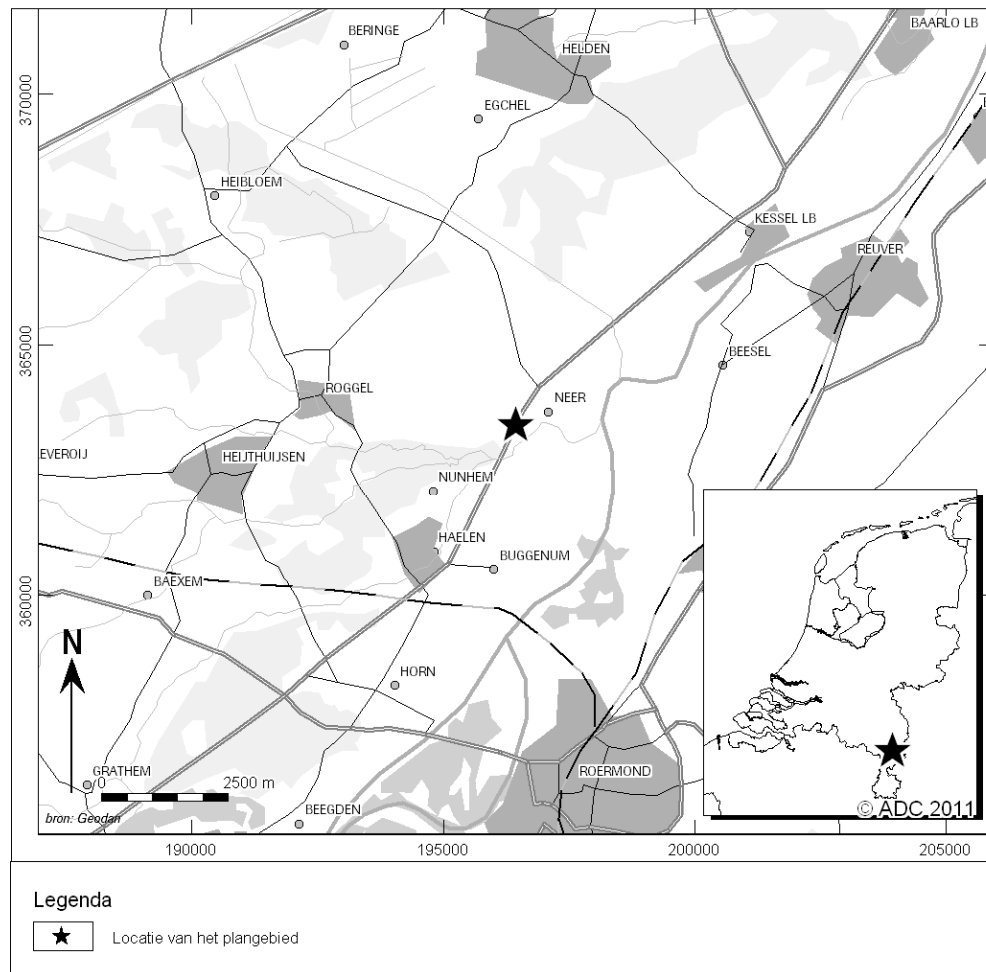
Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl/viewer>
<http://flexiweb.limburg.nl/chw/login.asp?Flexihost=chw&referrer=autologon>
<http://www.kich.nl>
<http://www.watwaswaar.nl>

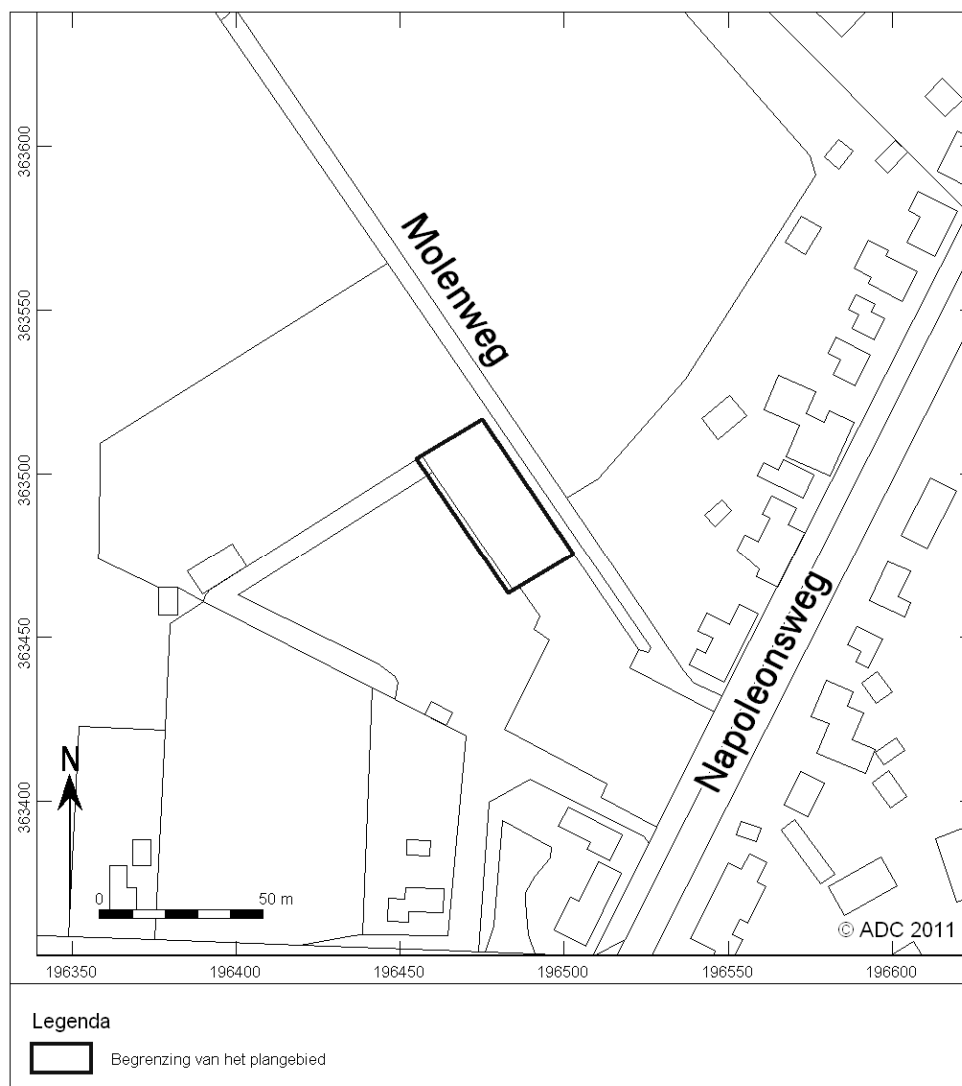
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
Afb. 3 Toekomstige situatie
Afb. 4 Locatie van het plangebied op de Bonnekaart uit 1894
Afb. 5 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

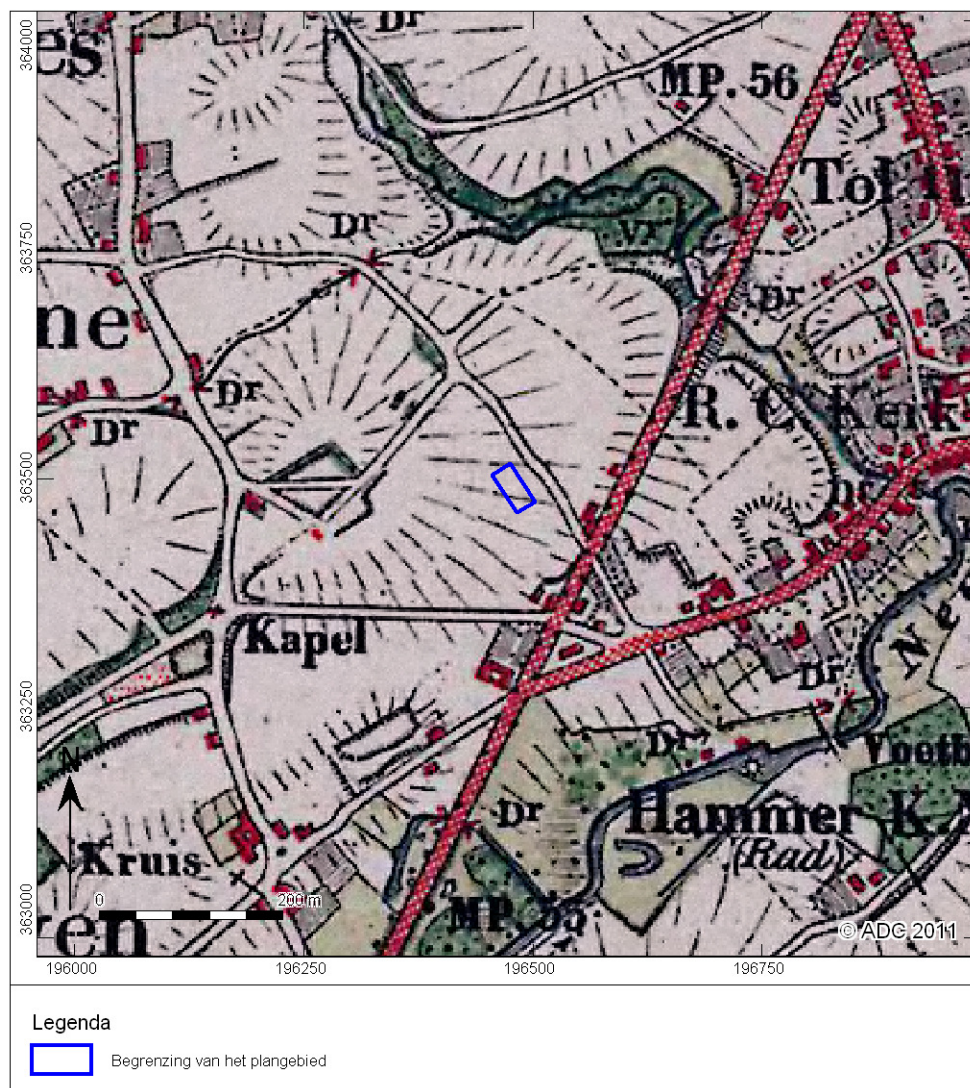
Afb. 1 Locatie van het plangebied

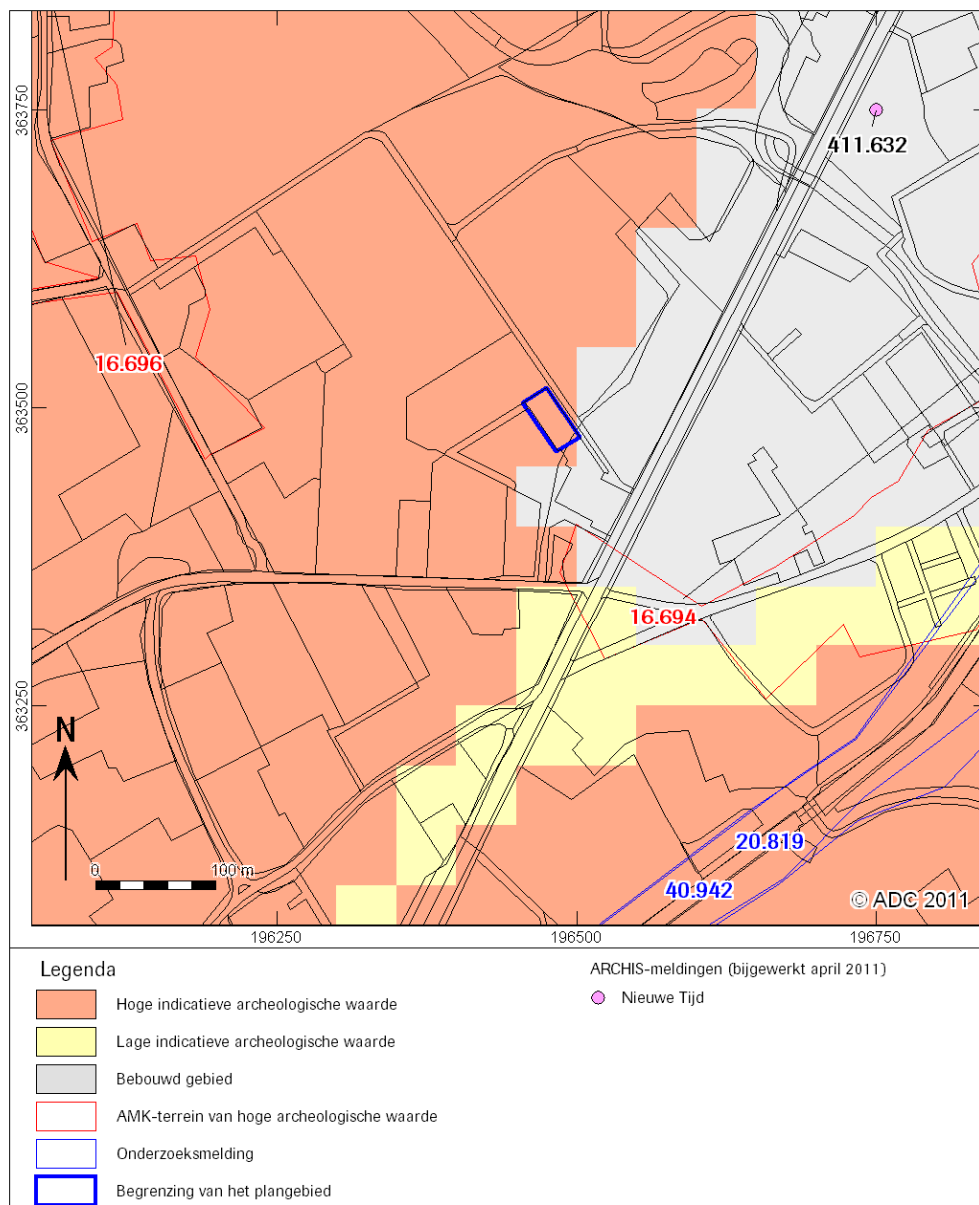
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Toekomstige situatie

Afb. 4 Locatie van het plangebied op de Bonnekaart uit 1894

Afb. 5 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen